

حامیان روزهای سخت

۵۳۰۰ خانواده زندانی زیر پوشش انجمن حمایت از زندانیان استان هستند

گزارش روز

روزنامه‌نگار علی باباژاده

از همان روز شوم که پدر خانواده را به دلیل بدهی روانه زندان کردند، مصائبشان کم نبود، بیشتر هم شد. حالا غم و غصه جور کردن بدهی پدر هم به هزینه های زندگی که تا پیش از آن هم به سختی جفت و جور می شد، اضافه شده بود. قبل از به زندان رفتن پدر هم هشتشان گروئیشان بود؛ اما حالا دیگر اوضاع خیلی بدتر شده بود. مادر خانواده مانده بود با سه تا بچه قد و نیم قد که باید گلیمشان را از آب می کشید بیرون، خرج خورد و خوراکشان را جور و فکری هم برای هزینه های تحصیل و... می کرد، موعدا جاره خانه هم سر رسیده بود و قوز بالای قوز شده بود و... سنگینی نگاه در و همسایه هم اوقاتشان را به تلخی زهر کرده و همه این هادر حالی بود که آن ها نه جرمی مرتکب شده و نه به خواسته خودشان در این وضعیت گرفتار شده بودند. این قصه، برای خانواده بسیاری دیگر از زندانیان جرائم غیر عمد همین است و فقط جزئیات این روایت ها با هم فرق می کند و بی تردید نیازمند حمایت هستند. بر اساس آماري که مدیر عامل انجمن حمایت از خانواده زندانیان به تازگی اعلام کرده، حدود ۵۸ هزار خانواده زندانی در سراسر کشور زیر چتر حمایتی انجمن های حمایت زندانیان هستند. در خراسان رضوی هم ۵ هزار و ۳۰۰ خانواده زندانی نیازمند، زیر پوشش انجمن حمایت از زندانیان استان قرار دارند.

حمایت فوری و بی قید و شرط

«همسر و فرزندان زندانیان در فقدان سرپرست در معرض آسیب های عمیق اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی قرار می گیرند؛ در همین راستا حفظ کرامت و حمایت پایدار از خانواده زندانیان نیازمند، در اولویت خدمات نظام زندانبانی اسلامی قرار گرفته است»؛ این جملات را غلامرضا روشن، مدیرکل زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی خراسان رضوی می گوید و صحبتش را این طور پی می گیرد: بر همین اساس بلافاصله بعد از زندانی شدن سرپرست، خانواده وی زیرپوشش انجمن حمایت از زندانیان قرار می گیرد. او در گفت و گو با خبرنگار شهرآرا همچنین درباره خدماتی که به این خانواده ها ارائه می شود، به ۵ هزار و ۳۰۰ خانواده زندانی نیازمند زیرپوشش انجمن حمایت از زندانیان استان اشاره می کند و ادامه می دهد: با توجه به طبقه بندی مشکلات و نیازمندی ها، این خانواده ها خدمات حمایتی متنوعی مانند کمک های نقدی، بن غیر نقدی، کمک هزینه درمانی، بسته های معیشتی، ملزومات ضروری منزل، کمک هزینه خرید جهیزیه و... دریافت می کنند. فرایند بهره مندی خانواده زندانیان نیازمند استان از خدمات حمایتی خدماتی که به این خانواده ها ارائه می شود، این طور پاسخ می دهد: خانواده زندانیان نیازمند می توانند با مراجعه به انجمن حمایت از زندانیان شهرستان های محل سکونت خود و تکمیل پرونده پذیرش، تحت پوشش خدمات حمایتی انجمن حمایت از زندانیان قرار گیرند؛ پس از پذیرش،

بلافاصله توسط مددکار اجتماعی از منزل مددجو بازدید انجام و نیازهای موجود بر اساس اولویت احصا و نسبت به تأمین آن برنامه ریزی می شود. او این راه می گوید که همه خانواده زندانیان، بدون قید و شرط می توانند از خدمات حمایتی انجمن حمایت از خانواده زندانیان استفاده کنند و در این خصوص محدودیتی وجود ندارد. مدیرکل زندان های استان ادامه می دهد: با توجه به آسیب های ناشی از حبس سرپرست و لزوم توجه به خانواده زندانیان و حمایت ویژه از آن ها، روز ۵ خرداد ماه به عنوان روز نسیم مهر و روز ملی حمایت از خانواده های زندانیان نام گذاری شده است که در این ایام، پوشش های حمایتی و خیرخواهانه نهاد های حمایتی در حوزه حمایت از خانواده زندانیان با مشارکت خیران برگزار می شود. همچنین سعی شده است باگفتمان سازی موضوع خانواده زندانیان، توجه جامعه به سمت این قشر آسیب پذیر جلب شود. در این زمینه رسانه ها می توانند یاریگر باشند و با معرفی انجمن حمایت از زندانیان و تبیین لزوم حمایت از خانواده زندانیان از بروز آسیب های اجتماعی متصور جلوگیری کنند. روشن معتقد است که انجمن های حمایت از زندانیان به عنوان نهادی حمایتی با در نظر گرفتن رسالت سازمانی، یعنی کمک و تکریم خانواده زندانیان با بهره مندی از منابع سازمانی و کمک های خیران و نیز مشارکت مردم نقش کلیدی در شناسایی و توسعه اقدامات حمایت ویژه خانواده زندانیان نیازمند دارند.

از مستمری تا آموزش

سراغی هم از اداره کل بهزیستی استان می گیریم که یکی از خدماتش بازتوانی و توانمندسازی خانواده های نیازمند و بی سرپرست است و خانواده هایی که سرپرست آن ها زندانی است، در زمره همین مددجویان زیرپوشش بهزیستی قرار می گیرند. حمیده محدث، معاون امور اجتماعی این اداره کل، در این باره می گوید: خانواده هایی که سرپرست آنان زندانی است نیز مانند دیگر خانواده های زیرپوشش بهزیستی پس از ارائه حکم محکومیت، می توانند به طور ماهیانه مستمری دریافت کنند و علاوه بر مستمری از حمایت های غیرمستمر، مداخلات تخصصی و خدمات توانمند سازانه نیز بهره مند شوند.

به گفته او، کمک هزینه های ضروری از جمله، مسکن، درمان، تحصیلی یا دانشجویی ادامه دارد تا سرپرست خانواده آزاد شود. محدث با بیان اینکه اکنون ۱۸۲ خانواده زندانی در حال دریافت مستمری از بهزیستی استان هستند، تصریح می کند: در حمایت از خانواده زندانیان، مسئله چستی جرم مطرح نیست؛ در حکم قصاص، اعدام یا حبس ابد تا هر زمانی که شرایط خانواده به وضعیت مطلوب نرسد، کمک های بهزیستی ادامه دار خواهد بود. موارد استثنایی وجود دارد مانند اینکه سرپرست خانواده آزمون وسیع را بالاتر از نمره ۷ کسب کند یا از محل دیگری حمایت شود و درآمد دیگری داشته باشد. به طور مثال زوجه بنا به شرایطی که داشته، کمک هزینه اشتغال درخواست داده است و سرمایه کاری را دریافت کرده و شغلی را ایجاد می کند، در این صورت مستمری این خانواده به عنوان بازتوان قطع خواهد شد. تفاوتی در جرائم وجود ندارد و خانواده ها بسته به تشخیص مددکار اجتماعی از خدمات بهزیستی برخوردار می شوند. در مواردی که سرپرست خانواده با استفاده از ظرفیت های فردی و اجتماعی و برخورداری از کمک ها و تسهیلات بانکی

سازمان به مرحله ای از توانمندسازی نسبی برسند و قادر به ارتقای کیفیت زندگی خود و خانواده شان باشند، از چرخه حمایت های مستقیم خارج می شوند. به گفته او، پس از آزادی سرپرست خانوار، چنانچه شرایط مالی خانواده نابسامان باشد، دست کم بین سه تا شش ماه و تا زمان پیدا کردن شغل، پرداخت مستمری ادامه می یابد. همچنین در صورتی که سرپرست خانوار بیماری داشته باشد، پس از تشخیص مراجع ذی صلاح، حمایت ها ادامه دار خواهد بود. محدث به برگزاری دوره های آموزشی برای خانواده های زندانیان با هدف آگاه سازی و پیشگیری از آسیب های اجتماعی اشاره و بیان می کند: بهزیستی هر سال با استفاده از ظرفیت های درون سازمانی دوره های آموزشی شامل آموزش مهارت های زندگی، بلوغ و نوجوانی، فرزند پروری و مداخلات روان شناختی برای بانوان سرپرست خانوار و اعضای خانواده را برگزار می کند. او بر این واقعیت تأکید می کند که زنان سرپرست خانواده در جامعه فشارهای زیادی تحمل می کنند که بر سلامت روان آن ها و بالطبع فرزندانشان و در چشم انداز وسیع تر بر سلامت جامعه تأثیر می گذارد. از سویی مشکلات بی سرپرستی زنان که فرزندان آنان شاهد جرم های پدر بوده اند نیز می تواند باعث ایجاد انواع اختلالات روانی و رفتاری در آن ها از جمله اختلالاتی نظیر پرخاشگری و ناسازگاری با محیط و خانواده و فرزندان، بزهکاری و اعتیاد و افسردگی و سرانجام ناتوانی آن ها در اداره زندگی شود. این امکان وجود دارد که زنان سرپرست خانوار هم از حیث مادی و هم از جهت عاطفی و روانی دارای مشکل شوند و اضطراب و استرس بیشتر و در نتیجه نوسانات خلقی زیادی را تجربه کنند. معاون امور اجتماعی بهزیستی درباره چگونگی ثبت درخواست خانواده زندانیان نیازمند برای

دریافت حمایت های بهزیستی می گوید: خانواده زندانیان می توانند برای ثبت درخواست خود، با در دست داشتن برگه حکم دادگاه و مراجعه به بهزیستی شهرستان خود درخواستشان را ثبت کنند و پس از بررسی کارشناسان، حمایت از خانواده آغاز خواهد شد. همچنین در صورت مراجعه مستقیم خانواده های زندانیان به بهزیستی با در دست داشتن گواهی زندان مبنی بر مدت محکومیت زوج و مشخص بودن مبلغ دیه، حمایت های سازمان بهزیستی شامل حالشان خواهد شد.

در صورتی که یکی از والدین در زندان باشد، بهزیستی برای جلوگیری از بزهکاری کودکان خانواده چه اقدامی انجام می دهد؟ محدث به این پرسش هم این طور پاسخ می دهد: در صورت داشتن اقوام و خویشاوندان، فرزند تا زمان آزادی یکی از والدین یا تارسیدن به سن قانونی تحت سرپرستی یکی از خویشاوندان قرار می گیرد؛ اما چنانچه صلاحیت افراد برای سرپرستی محرز نشود، فرزند به عنوان امداد بگیر توسط بهزیستی حمایت می شود. در صورتی که والدین فرزند، هردو نفر در زندان باشند، بر اساس حکم دایره سرپرستی و تأیید مددکار اجتماعی، فرزند تا زمان آزادی یکی از والدین یا تارسیدن به سن قانونی، تحت سرپرستی یکی از خویشاوندان قرار می گیرد؛ اما اگر صلاحیت افراد برای سرپرستی محرز نشود، فرزند به مراکز شبانه روزی بهزیستی سپرده می شود.

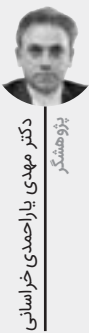
او این راه می گوید که اکنون هیچ خانواده ای در صف انتظار دریافت مستمری نیست و همه مستمری ها به صورت منظم در حال پرداخت است. در صورتی که افراد زیرپوشش نهادی دیگر نباشند و در یکی از پنج دهک اول باشند، می توانند بدون نوبت و در صورت بودن اعتبار مانند دیگر مراجعان از بهزیستی مستمری دریافت کنند.

به گفته محدث، در سال گذشته میزان مستمری برای یک نفر، یک میلیون تومان، برای دو نفر یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، برای سه نفر ۲ میلیون تومان، برای چهار نفر ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و برای خانواده های پنج نفره و بالاتر، ۳ میلیون تومان بوده است.

خدمات ارائه شده به خانواده های زندانیان نیازمند استان در سال جاری

یارب، نظر تو برنگردد!

روزنامه‌نگار دینا مهری نیا

ببیند، مهارت یاد بگیرد و توانمندی و صلاحیت ویژه ای کسب کند تا در قبال آن، گواهی نامه های معتبری برای ادامه فعالیت های حرفه ای اش در جامعه صادر شود. بسیاری از جرم ها، حاصل بیکاری و بی مهارتی است. اگر افراد در مسیر کاری ارزشمند که مطابق علایق و شایستگی آن هاست، تربیت شوند، بدون شک انگیزه ای قوی برای حرکت در مسیر فعالیت های اجتماعی پیدا می کنند. دوم، بحث فرهنگ سازی عمومی برای احاد جامعه به خصوص کارآفرینان، مدیران و صاحبان مشاغل است تا دیدگاه حمایتی و همراهی داشته باشند و افراد را به خاطر یک اشتباه کلا حذف نکنند. جامعه پذیری دوباره این افراد مانند «زندگی پس از زندگی» است که گویی برایشان عمری دوباره و فرصتی مجدد است که می توانند قابلیت های خود

کرک و پریشان ریخته است و بی اعتبار شده اند، می خواهند بعد از آزادی، دوباره به زندگی بازگردند. چه بسیاری از این افراد هستند که به صورت واقعی عزم و اراده دارند دور کار خلاف نچرخند و مانند مردم عادی زندگی کنند اما چه می شود کرد وقتی که جامعه دیگر آن ها را نمی پذیرد؟ می توان به جامعه حق داد که در مواجهه با این افراد، کمی با احتیاط و بررسی بیشتر و دقیق تری مواجه شود اما قطعاً طرد کردن، نادیده انگاشتن یا همچنان به چشم گنهکار یا مجرم به آن ها نگریستن، صحیح، شرعی و منطقی نیست. کسی که واقعا توبه کرده است، همانند کسی است که گناهی مرتکب نشده است، پس جامعه حق ندارد این افراد را گوشه نشین کند. البته تحقق این امر به پیش نیازهای مهمی بستگی دارد؛ اول اینکه این فرد باید در دوران حبس آموزش

هیچ جای سرزنشی وجود ندارد. هیچ کسی نباید و حق ندارد فرد گنهکار، مجرم یا غافل را مسخره کند، نادیده بگیرد، سرزنش یا تحقیر کند. وقتی همه ما در معرض اشتباه، گناه، غفلت یا هر کار دیگری هستیم که ممکن است ما را به یکی بدتر از آن افراد گنهکار تبدیل کند، دیگر چه جایی باقی می ماند برای غرور یا خود برتری بینی؟ باید در هر حال به خداوند ستار پناه برد و از او خواست که پرده بر عیوب و ضعف های ما بپوشاند و ما را در مسیر فلاح و صلاح، ثابت قدم کند. آن ها که به هر دلیلی از قوانین عرفی و شرعی جامعه عدول کرده اند یا به اصطلاح از خط قرمز ها گذشته اند، اولاد در محکمه عقل و وجدان به شدت محاکمه می شوند و سپس در دادگاه قانونی برایشان حکم حبس یا نظایر آن صادر می شود و بخشی از عمر خود را در زندان سپری می کنند. حال که دیگر شاخشان شکسته شده یا به اصطلاح

یادداشت

را نشان دهند. چه بسا این افراد به خاطر آنکه ته مجاری گمراهی و غفلت را دیده اند، اکنون فرصت مجدد را بیشتر قدر بدانند و حتی از دیگران، کارآمدی بیشتری از خود نشان دهند. انتقال پیام مثبت، مهربانانه و حمایتی از سوی جامعه صالح به فردی که جرمی را مرتکب شده، توبه کرده و جزای آن را نیز پرداخت کرده است، نقش بسیار مهمی در بازگشت افراد به خویشتن خویش و حرکت در مسیر زندگی سالم دارد. سوم، نهاد های اجتماعی در دستگاه های مختلف هستند که وظیفه دارند این گونه افراد آسیب دیده را که به خود و خانواده شان خواسته یا ناخواسته ظلم کرده اند تا بازگشت قطعی و کامل به زندگی عادی، دنبال کنند و یاری رسانند تا زمینه ای برای بازگشت به انحراف و اشتباه وجود نداشته باشد و فرد با خیال راحت و امنیت خاطر، بتواند در کنار سایر مردم به راحتی زندگی کند.